

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Rebus Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

De Residentia Schichina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61204)

navis in Iaponem, postularat baptismum, sed quia statim abnegandum erat, non potui desiderio suo facere satis, & magna consolatione conscendens naudem dixit: Etsi nondum sum factus Christianus, indagabo tamen omnes vias, ut quamprimum fiat, vel certè sanguinem profundam propter Christum. Accidit, ut naus delata sit in oram Chinensem. Chineses suspicati esse peraras, armata manu naudem invadunt, lethale vulnus homini, de quo agimus, infligunt, ille coram aliquot vectoribus Christianis occumbens, professus est palàm se in lege Christiana mori, omnes Chami & Fotochi ceu dæmones abominari, rogareque omnes præsentés, ut se opifici cœli terræque commédēt tanquam Christianum. Iste baptizatus non fuit, eo quòd nullus ibi adesset, qui baptizandi modum calleret, omnesq; boni illi viri existimantes, desiderium salutis illi satis fore ad obrinendam salutem: nec dubito Deum, qui est omnis misericordiæ fons, pro immensa sua clementia, bonam eius voluntatem respecturum.

DE RESIDENTIA SCHI-
CHINA.

IN insula Schichi olim versatus est Pater Cosmus Turrianus, qui fuit primus Sacerdos, quem in Iaponiam secum duxit Pater Franciscus Xaverius, ibique hanc vitam cum altera commoravit, firma spe fretus, omnes in Christi Ecclesiam concessuros, sicut & multi tunc per baptismi januam concessere: quos alii innumerabiles eodè desiderio accessi secuti fuissent, nisi insula Dominus gètilis verbo Dei silètiū imperare ausus fuisset. Ita nihil effectū est totis annis viginti quinque: donec ante paucos annos Augustinus Ecunocamedonus mandato Taici insulam ferro armataque subegit, ac militi cuidam, nomine Vincentio Fuicomondono veteri Christiano, filio Jacobi Fibia Rioquies, qui erat vnus ex honoratissimis antiquissimisque Christianis Sacaians, attribuit. Cuius Jacobi ædes inde à primis initiis nostris præbuere hospitium, & in eisdem sacrum Missæ semper factum est, & administrata Christianis Sacramenta, donec nostri propriam Domum in ea urbe acceperunt. Hic Vincentius, ut talis Patris filius, simulatque Augustinus Scichinam ditionem cum suis opidulis in eam transtulit, postulavit à P. Viceprovinciale Partem vnum & vnum fratrem, qui ibi Residentiam haberent. Quorum opera omnes gentiles baptismum suscepto in cœtum Christianorum adseripserunt. Pro edificanda Ecclesia locum commodissimum, suo finitimus designavit.

designavit: & erecta est Ecclesia satis magna, si persecutionis rationem habeamus. licet ingens lapidum, lignorum, aliarumq; rerum necessariarum materia iam parata sit ad pulcherrimam Ecclesiam excitandam, cum omnia impedimenta fuerint summo. Hæc Scichina ditio constat quatuordecim villis, in quibus existant quatuordecim Ecclesie: & licet olim admodum populosa fuerit, nunc tamen per bella mirè est diuexata & exhausta. Mille octingenti nonaginta tres confessione, ac duodecim quidem supra quadringentos generali, de tota vita antea, omnia peccata expiarunt.

Tonus, qui anno præterito ad bellum Coraianum profectus est, quosdam consanguineos cum uxore in ditioe reliquit, qui patriam gubernarent. Hæc mulier ab ineunte ætate baptizata fuerat Sacai, factisque semper ostendit se in fide Christiana animosam & constantem. Toto autè illo quadriennio, quo bello Coraiano distentus fuit maritus, velut erat nobili orta prosapia, ita tanta prudentia rem familiarem administravit, ut licet quadraginta ancillis pro re domestica curanda vteretur, nunquam tamè illa inter eos extiterit dissensio, vel pravi exempli nota. Vnde cum præclarè Marthæ officio fecisset satis, consilium cœpit de officio quoque Mariæ non negligendo, atq; eo ordine omnia disposuit, ut ipsa cum omnibus feminis ter quotidie vacaret orationi, mane, à meridie, & vesperi. Nocte post factum conscientie examen in Oratorio suo flexis genibus recitabat Litanias, & omnes feminæ respondebant. Quotidie audiebat sacrum Missæ, & lectionem aliquam spiritualem, vel res gestas Sanctorum audiebat vel legebat. Confitebatur & communicabat frequenter, & idem volebat facere alios suos. Die Veneris faciebat disciplinam, & ieiunabat, atque alia plura ex deuotione faciebat. Hebdomade sancta occultè se ad sanguinem vsque cædebat, sic prorsus, ut de moderatione admoneri debuerit. Sicut ad misericordiam à natura propensa est, ita in eleemosynis faciendis assidua est, & perliberalis.

Maritus ex Corai miserat damascenos pannos variorum colorum elegantissimos & magni pretii, ad filios aliosque domesticos vestiendos: verùm illa, licet iuuenis, existimauit potius illos in usum Ecclesie conuertendos, & conficiendas tres vel quatuor, quas vocant, casulas, frontalia, pluuialia, aliaque ornamenta pro hebdomade Sancta: misit quoque pecuniam ad comparandas candelas in usum sacri cenotaphii. In festo Sacramenti, post sumptum Domini corpus, quoniam aliud non habebat, obrulit terram admodum pretiosam, qua nunquam vsa fuerat, eaq; aram

B. Vir-

B. Virginis ornatu necessario instruximus. Alias misit cingulum argenteum. Denique sic addicta est Ecclesiae, ut quicquid muneris aliunde accipit, id vel totum vel magnam partem transferat in usum sacrum. Si quando etiam odoratur Patrem vel fratrem vel aliquam opus habere, statim eam impertit. Certè illa, tum sancta hac & pia viuendi ratione, tum assiduis precibus & meritis, apud Deum impetrasse viderur, ut maritus è bello maximèque & periculissimis periculis saluus & incolumis redierit. qui simulatq; caui egressus est, non ad aedes suas, sed ad Ecclesiam recta se contulit, & humi prostratus ante altare Deo Domino nostro, cum multis lacrymis gratias egit, pro beneficiis è diuina eius manu acceptis, ac deinceps sedulus in frequentanda confessione & communione extitit. Ex Corai aliquoties scripsit in Scichi ad suos famulos, si nulla re vellent grauare conscientiam suam, omnia facerent ea consilio Patris, petiueratque à Patre, ut libere eos in omnibus commonefaceret, ne fortè alicubi peccarent. Legis diuinæ præuicentores, aut qui aliis sunt scandalo, conijcit in carceres, vnumquodque vult secundum magnitudinem delicti puniri; pacificaque sua gubernatione rem Christianam promouet plurimum. Natabat feruis, miseris pauperum qui è longinquis locis magno numero occurrerant, omnibus affatim ciborum subministrari iussit.

Tota Quadragesima nihilo discrepauit ab hebdomada Septimana non feria sexta tantum, sed etiam magna parte septimane factæ sunt diuerberationes ad sanguinem. Pœnarum varia genera omnes, usque ad pueros ipsos, sponte subiere. quidam se alligabant cruci, & brachiis bina saxa appendebant, ut difficulter progredi possent; alii se in limen Ecclesiae abiecerant, ut pedibus ingreditium calcarentur: quod magnam multis attulit admirationem, maximè quòd nullus eis autor talia faciendi fuisset.

Tonus in Quadragesima quoque die Veneris post sacrum pedes visibat aliquot villarum Ecclesias. Deinde iussit omnes confanguineos & famulos congregari, ut illis capita quadam de modo confitendi prælegerentur, vnde factum est, ut de multis alijs rebus sermo institueretur. Die Iouis sancto multi communitarunt, Tonusque ipse non modò omnibus interfuit officiis, sed etiam totam noctem magna religione consumpsit in custodienda sacra Eucharistia.

Sabbato sancto elegans erectum est baptisterium, in quo patres ducentis salutaribus sunt expiati aquis, tum qui illius erant patriæ, tum qui ex Regno Fingensi aduenerant. Ex quibus nonnulli erant, quibus multis iam annis annunciatum erat Euangelium, & tanta

tamen nunquam cultu idolorum abstinuerant: nunc verò, post verbum Dei auditum, baptismi Sacramento se subdidere, & tantam affectionem deinceps ad Christianam religionē declararunt, ut nullius alterius rei illos ampliùs p̄nituerit, quàm quòd tot retro annis tot meritorum jacturam fecerint.

Et quoniam his in locis vberimus est Sodalitatum fructus, hoc anno 96 fundamenta jacta sunt nouæ confraternitatis, cuius caput erit Tonus ipse: officia autem illius sustinebunt viri genere nobiles. Tonus inita p̄fectura mox constituit, ut 20 orizæ sacci erogarentur in pauperes, ceteri quoque pro sua quisque facultate in eadem finem aliquid communicarunt. Tertio post inchoatam sodalitatem mense eximius eius fructus se prodidit: licet enim in illa multi sint pauperes, tamen omnes gaudent se ansam habere exercendæ misericordiæ. A tribus milliaribus confluunt, ut officio defunctorum intersint. Ex iis, qui vxores suas repudiarant, & alias duxerant, erant nonnulli, quibus constitutum erat potius mori, quàm ad priores redire vxores: & tamen, ut aditum ad hanc Confraternitatem obtinerent, ad priorem cum magna omnium ædificatione reuerterunt. Christiani, qui in villis degunt, ut cognouerunt in Scichi (qui primarius est locus & sedes Toni) esse sodalitatem inchoatam, ab omnibus etiam atque etiam postulauerunt eam admitti. Erat in insula villa plena rusticis piscatoribus, qui ob ingenii stuporem parum erant doctrinæ Christianæ capaces, ac cultui idolorum ita addicti, ut quædã etiã idola domi clam tenerent: sed tandem veritate cognita errorem agnouere, magnâque doloris de peccatis præteritæ vitæ testimonia dedere, sic prorsus, ut publicè etiam in Ecclesia in sua corpora flagris desouerint. Dum hæc fiunt, rarò contingit in Iaponia, ut idola sua abscondant, nec faciunt nisi homines rustici & abjecti; nam cum Iaponii ferè viuaci ingenio iudiciòque sint præditi, simulatque aures præbent catechismo, videntque doctrinæ Christianæ veritatem euidenter demonstrari, partim sua sponte vel idola comminuunt, vel in flammis conjiciunt, partim, quod à pluribus sit ad Patres & fratres adferunt publicè exurenda. Piscatores iam dicti, quoniam pauperes sunt, & a natura simplices, consueverant & festis diebus piscari, sed cum de ea re moniti essent, ut ob inopiam rei familiaris non cessarent, factum est, ut nihil piscium ceperint, diebus autem feriatis copiam tantam, quantam alias nunquam: atque ea de causa & firmitores in fide & in festis celebrandis facti sunt religiosiores.

In alia villa magna nonnulli erant, qui nondum ex animis pe-

nitus

nirus euulserant idololatricas cogitationes, sed quando eos es-
pido cepit nomen dandi Confraternitati Domini nostri, velum
superiorum errorum ab oculis eorum summotum est, & coepere
alii ex montium cauernis, alii ex arcibus sua producere idola, nume-
ro circiter viginti, & in omnium praesentia, agnito errore, Vulca-
no tradere. Ipso Ascensionis D. N. festo, (quod primū fuit Cōfr-
ternitatis) quadringēta nomina in eā relata sunt: ac vt festū illud
solenniore ritu & pompa celebraretur, P. Rector e Collegio ali-
quot fratres misit, qui sacrificium Missae cum instrumentis muni-
cis peragi curarent. Tonus cum tota familia aliisque multis con-
fessus est, & communicauit. Magnus ex illis cōcursus est factus,
nec sine concentu musico, quo alii aliis, more suo, congratula-
bantur. Eodem die plus quam quingentis egenis epulum da-
tum. Dominus noster, pro sua admirabili sapientia, populum
hunc iuuat iuxta rationem fidei vniuscuiusque, alios ardentibus
morbis monendo, alios castigando, vt in fide confirmentur, & do-
no aliis sint exemplo. In his villis, quia nulli ferē sunt medici, ho-
mines per fugium extremum ad Christianum quendam, cui Ec-
clesiae cura incumbit, habent, & ab eo morborū suorum poſcunt
antidota: qui vbi videt pauperes tanta contentione vrgere auxi-
lium, alios remittit ad misericordiae diuinæ thesauros, aliis pre-
scribit, vt non nihil aquae lustralis bibant, & certas aliquos preces
recitent, aliis verò, vt paululum ligni ex arbore, in qua superioribus
annis apparuit crux, in aquam immergant: atque ita in tri-
bus quatuorve villis viginti vel triginta e tertiaria febris integram
sanitatem recuperarunt.

Feminam quandam, post superstitiosos quosdam ritus exhibi-
tos, inuasit iure suo dæmon, verū illa ex nimis doloribus clara
voce exclamante, dæmon quidem excessit, sed eam penē mortuam
dereliquit. Factis autem exorcismis, & aqua benedicta ei porrecta,
ad se rediit, ac de antea actae vitae lapsibus dolendo viam omnem
deinceps Satanæ oclusit.

In villa quadam cum rusticus quidam admonitus esset, ne die
Veneris vesceretur carnibus, illeque admonitionem contempsit,
factū est, vt postea miser ille ex arbore delapsus factus sit clau-
dus: cuius rei causam villani dicto peccato attribuere.

Tribus aliis in alia quadam villa Christiana, qui vitam parum
fidei congruentem ducebant, infausti casus accidere. Vni vete-
que pes, alter brachium contractum est: Tertio singularis quor-
dam corporis deformitas contigit. Omnes autem agnita culpa
vitam correxere.

Mulieri cuidam piæ maritus erat in rebus ad salutem animæ
attinētib; æquo languidior; vnde diuino iudicio euenit, vt agros
eius inuaderent vermes, qui omne semen sic arrodere solent, vt
nulla reliqua sit spes messis. Mulier verò, vt hanc pestem auerte-
ret, contulit se ad Ecclesiam, & toto pectore promisit Beatiss. Vir-
gini se certum orationum pensum persoluturam. Vt rediit, om-
nes vermes inuenit, nullo detrimento allato, mortuos. Quo eue-
ntu obstupfactus maritus, deinceps in colendo Christo cœpit es-
se ardentior.

Adolescens quidam, cùm sodalitati adscriptus fuisset, rem ha-
buerat non publicè, sed clam tantùm cum coniuge aliena: vbi res
ad Confraternitatem perlata est, Superior, qui est quasi prima-
rius quispiam aulæ præfectus, hominem monuit de peccato. Sed
quia non se correxit, propter alia quædam delicta in vincula con-
iectus est. Cumque mortis sententia in eum lata esset, Ecclesiæ
quidem interuentu vita ei condonata est, sed exiliū pœnam om-
niumque bonorum iacturam defugere non potuit.

Celebris quidam Magus, dæmoni admodum familiaris, ad vil-
lam quandam dictam Futaie secessit, vt pauperes quosdam rudes
& imperitos deciperet. Res defertur ad Christianum Ecclesiæ cu-
ratorum; is illico monet omnes Christianos, ne cum hospitiis sus-
cipiant. Vnus suscipit, sed diuina ultio non diu absuit. Filius e-
ius submersus est in aquis, eo loco vbi nullum erat submersionis
periculum: insequenti verò luce ingens saxum è monte deuolu-
tum est in eius domum, hominemque suo casu ita obtriuuit, vt vix
vix, à populo Christiano, qui mox vndique ad fragorem audi-
tum accurrit, & crimen dictum ei exprobrauit, è ruinis extrahi
potuerit.

In eadem villa Futaiana aliud accidit relatum à Sene optimo
Christiano, qui in Ecclesia omnium fidelium personam sustinet.
Mos est operariorum illius ditionis, tempore pluuio, vasis aquam
excipere, qua sudo cœlo irrigare possint hortos & agros. Quo-
niam autem aliquando cōrigit vasa, licet plena, nullam reddere,
etiam post omnia impedimenta remota, aquam; vocarunt ve-
nescum, qui suis ritibus diabolicis & inuocationibus supersti-
tiosis effecit, vt defluerit, idq; in multos annos perduravit. Hoc
verò anno cùm rustici in Beatissimæ Virginis Confraternitatem
adscripti essent, & antea vitæ lapsus erroresque cum dolore
animi patefecissent; ac statò tempore ad excipiendam aquam
necessariam reuersi animaduertent more suo non defluere,
non

non iam ampliùs ad Magos, sed ad Ecclesiam confugere, certiorumque de tota re fecerunt senem, eumque etiam atque etiam rogarunt, ut ipse preces aliquas supra ves aquæ recitaret, se iam magicis superstitionibus nunciùm remisisse. Senex purgavit quantum potuit, & re considerata in hunc modum secum est ratiocinatus: Si aqua Deo annuente fluxerit, Christiani fortiores robustioresque in fide reddentur: si autem ob mea peccata non fluxerit, multi in fide refrigescant, & plures faciant fraudes & veneficia Satanae, quàm ritus & preces sacras. Tandem tamen existimavit eorum voto satisfaciendum; multisque eius loci Christianis comitantibus ad locum contedit, & primùm flexis genibus Litanias de Sanctis deinde Symbolum Apostolicum recitavit, & mox nulla difficultate aqua per canale effluxit.

DE SEMINARIO
ARIENSI.

HOc anno in Seminario de Societate vixere sedecim, quatuorque Patres & undecim fratres. Pater quidam cum fratre vacat instituendis Christianis. Alii verò concionibus, confessionibus, excursuque per villas hos novos Christianos, quos per Seminarii occupationes licet, juvant. Quo studio & similibus Confraternitatis beneficio factum est paulatim, ut hoc anno septies mille & septedecim confessiones sint factæ; Patresque omnes caritatis rationes inierint, ut etiam illi, qui nunquam ante hac sacramentum hoc usurparant, adducerentur, ac ut tam senes quam iuvenes ad certas orationes memoriæ mandatas permoverentur. Qua opera non dubitamus factam rem Deo gratissimam.

Numerus eorum qui in Seminario degunt, hoc anno, quàm superioribus, major est: attingunt enim vigesimum-primum centesimum, è quibus nonaginta tres sunt discipuli, reliqui, et litteris operam non dent, tamen exercitia tractant, quæ multum profunt Christianæ religionis propagationi. Hoc anno puer vnus Seminarii relictis multis sanctitatis signis obiit.

Seminarium in quatuor classes distributum est, & scholæ, quæ ars scribendi traditur. In vna earum traduntur antiquitates Japonicæ, iis qui cursum Latinæ linguæ absoluerint: quod admodum utile est, non tantùm ad habendas conciones, sed etiam ad agendum cum Japoniis antiquitatum Japonicarum gnaris. Tres reliquæ classes sunt Latinæ linguæ. Alii clerici exercent se in pingendis imaginibus in oleo, quod sanè affabre faciunt, ut cognoscantur